

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 72

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua, chúng ta vừa kết thúc chánh văn 4.1 và 4.2: “Việc xấu nhỏ, cũng chẳng làm; Tùy tiện làm, là bất hiếu”.

Hôm nay trước khi vào bài mới, chúng ta sẽ có một vài ví dụ để minh họa cho câu kinh văn này với:

Chủ đề: “Đừng tưởng việc ác nhỏ nên cứ làm; Đừng cho là việc thiện nhỏ mà không làm”

Chúng ta sẽ bắt đầu:

1. ĐỪNG TƯỞNG VIỆC ÁC NHỎ NÊN CỨ LÀM

[Ở mục này chúng ta sẽ chia thành 2 đối tượng: Với trẻ nhỏ và với người tu đạo. Bây giờ chúng ta bắt đầu với đối tượng:

Thứ nhất là: với trẻ nhỏ

Năm 2018, cậu học sinh lớp 4 ở Thành phố Hồ Chí Minh vô tình ngồi lên cây bút chì do bạn học đùa đặt dưới ghế, học sinh này bị bút đâm sâu 8 cm vào mông.

[Bởi vì bạn lại tai quái lại đặt cây bút chì nhọn như này ở dưới ghế, thế là cậu kia không biết là ngồi, và toàn bộ cái sức nặng từ trên này ngồi xuống, cuối cùng bạn biết không? Đâm 8 cm vào hậu môn. Người ta chụp cái ảnh, tôi nhìn thương tâm ghê lắm.]

Do đặc tính hay nô đùa và trêu ghẹo bạn bè của trẻ, giới hạn của việc đùa vui với việc có thể dẫn đến hậu quả đau lòng là rất mong manh. Vào giây phút đùa đó, các bạn không lường được hậu quả có thể xảy ra.

*[Đây là “**Việc xấu nhỏ, cũng chẳng làm**” chứ còn là cái gì nữa. Cho nên bạn phải dạy cho con bạn không được làm những cái hành vi gây nguy hiểm cho người, không được làm những hành vi gây nguy hiểm cho mình. Đây là hành vi gây nguy hiểm cho người.]*

Các bác sỹ khuyến cáo các bậc phụ huynh và giáo viên nên thường xuyên nhắc nhở và theo dõi các em trong lứa tuổi học đường, tránh để bút và các vật sắc nhọn dưới ghế, và nên quan sát trước khi ngồi để tránh các tai nạn đáng tiếc tương tự xảy ra.

[Minh là giáo viên, khi vào các em nó đứng lên cái, mình cũng nên là nhắc nhở: “Trước khi cô mời các em ngồi xuống thì đề nghị các em tuyệt đối không em nào được đùa, trêu bạn bằng cách là đặt các vật nhọn ở dưới ghế hoặc rút ghế của bạn khác, và các em trước khi ngồi cũng nên quay lại để nhìn lại xem, cô cho phép”.

Mình làm 10 lần như thế xem có ăn vào cái đầu của học trò không, thì chúng sẽ không gây như thế với bạn nữa.]

Trường hợp khác, một học sinh dân tộc Mông Dao tỉnh Đắk Lắk nghịch ngợm chui đầu qua song cửa của lớp học rồi mắc kẹt ở cửa lớp học. Phải mất 30 phút thầy giáo mới tìm cách để giúp cho cậu học sinh này thoát ra khỏi được cái chần song cửa.

[Ngày trước thì Cư sĩ Trung thì cũng nghịch ngợm, thì lấy cái gì? Lấy cái hòn bi để nhét vào mũi này. Không thể nào mà cậy ra được, cuối cùng khóc văng cả lên, lúc ý học lớp 2. Thế là cuối cùng bố mẹ ra, là người thì bịt, rồi người thì gấp mãi mới lôi được cái hòn bi ra. Nghịch tình, nghịch quái thế.

Thế một lần khác thì thấy cái chìa khóa xe máy của bố, thì cho vào giữa hai cái kẽ răng này. Thế là cũng không rút được ra, cứ một cái chùm chìa khóa cứ lủng lẳng thế này, thế là kêu khóc ầm cả lên. Cả nhà phải coi như là tìm mọi cách thì mới rút ra được cho.

Cho nên tất cả những cái trò đùa theo cái kiểu tình quái thế này, thầy nói là từ đi qua đường này, rồi nước, rồi điện, rồi lửa, rồi tất cả các thứ, rồi ban công là bạn phải căn dặn trẻ, dạy dỗ nó từ rất sớm, phải tạo cho chúng thành thói quen, mà nếu không thì sẵn sàng là rút roi ra, dùng “pháp trị” luôn.

Cho nên Cổ nhân mới có câu là gì ạ? “Ngoạn nhân thì táng đức, mà ngoạn vật thì táng chí”, có nghĩa là đùa với người quá thì mất đức, còn chơi bời quá thì mất hết cả chí hướng.

Thứ hai: Với người tu đạo

[Đây chính là câu chuyện mà tôi đã đưa ví dụ từ bài 71 trước đây ạ. Từ hôm qua.]

Có một người đệ tử vì không chú ý tới các tình tiết, các chi tiết nhỏ trong khi đối nhân xử thế, tự nhận rằng không câu nệ, các tình tiết nhỏ ấy không quan trọng, không liên quan gì đáng kể.

Một ngày, vị thiền sư hỏi đệ tử của mình:

- Con có biết mưa rào và mưa bụi, loại mưa nào sẽ dễ dàng làm ướt quần áo của chúng ta không?

Người đệ tử nhanh nhẩu trả lời:

- Đương nhiên là mưa rào rồi ạ!

Thiền sư nói:

- Nhưng mà trong cuộc sống, dễ dàng làm ướt quần áo người ta lại là mưa bụi chứ lại không phải mưa rào đâu.

Người đệ tử tỏ vẻ khó hiểu:

- Mưa rào hạt mưa nặng hạt, còn mưa bụi thì phát phát nhẹ bay, sao có thể dễ dàng làm ướt được quần áo ạ?

Thầy trả lời:

- Bởi vì một khi nếu trời đổ mưa to, mọi người nhanh chóng cảnh giác hơn, người mang theo dù liền mở dù lên che mưa, người không mang theo dù thì liền trú mưa dưới những mái hiên.

Nhưng nếu chỉ là mưa bụi, mọi người sẽ khó có cảm giác thấy ướt ngay, hoặc là có cảm giác thì cũng không can chi, cho rằng lát phát vài hạt mưa nhỏ, không đủ để làm ướt quần áo. Thế là họ cứ tự để mình đi trong mưa như thế, bất tri bất giác - như thể không hề hay biết, không thể cảm nhận thấy kẽ hở, cứ để hạt mưa lâm li thấm ướt hết cả quần áo.

Người đệ tử im lặng đăm chiêu.

Vị thiền sư giảng tiếp:

- Trong đời nhân xử thế, lời nói và cử chỉ của chúng ta, ví như một cử chỉ của tay, một cái nhấc chân, một hành động biểu đạt tình cảm hay một câu nói. Những điều này đều giống như hạt mưa bụi nhỏ bé kia, nhìn thì rất là nhỏ, nhưng nếu không để tâm chú ý, không thận trọng cảnh giác sẽ trở thành sơ hở hay vô ý mà làm ướt hết ‘quần áo’ của người khác, tổn thương và phương hại người khác. Đồng thời là nguyên do ‘ướt’ sang cuộc đời của chính mình, khiến cuộc đời của chính mình phải chịu tối mờ, nan khó và tổn thất.

Người đệ tử trả lời:

- Đệ tử cuối cùng đã thấu hiểu vì sao mưa bụi lại dễ dàng làm ướt được quần áo của mọi người, là bởi vì người ta buông lỏng cảnh giác đối với mưa bụi.

Cổ nhân có câu: “Vô lậu phương vi nhân sinh chi viên mãn” – đời người mà thực hiện được tới các phương đều vô lậu, không rò rỉ, không kẽ hở, ấy chính là đi đến cảnh giới của viên mãn.

[Cho nên đừng tưởng việc ác nhỏ mà mình cứ làm.]

2. ĐỪNG CHO LÀ VIỆC THIỆN NHỎ MÀ KHÔNG LÀM

Có một người nọ đến Mexico du lịch. Một hôm, vào lúc chiều tà, khi ông ta đi dạo trên bãi biển, chợt thấy phía xa có một người như đang nhảy múa. Khi đến gần mới hay đó là một thổ dân đang nhặt thứ gì đó trên bãi

biển, rồi ném mạnh xuống biển. Cứ thế, anh ta liên tục nhặt rồi ném, ném xong lại nhặt.

Người khách du lịch tò mò đến thật gần để xem. Hóa ra anh chàng kia đang ra sức nhặt những con sao biển đã bị thủy triều đẩy dạt vào bờ. Người nọ ngạc nhiên hỏi:

- Này anh bạn, tôi quả thực không biết là anh đang làm gì?

Chàng trai trả lời:

- Tôi đang ném mấy con sao biển này trở về biển. Ông thấy đó, bây giờ thủy triều đang rút, sao biển bị thủy triều đẩy dạt vào bờ. Chúng sẽ chết rất nhanh bởi thiếu oxy.

- À, ra thế. Nhưng sao biển trên bãi biển này nhiều không đếm xuể, liệu cậu có thể ném được tất cả chúng trở về biển không? Dù có được chẳng nữa, thì cậu thử nghĩ xem làm sao có đủ thời gian để cứu sống tất cả chúng? Cậu có nhận ra việc làm của mình chẳng có tác động là bao hay sao?

Chàng trai khẽ cười, tiếp tục nhặt sao biển, vừa ném vừa bảo:

- Nhưng ít nhất tôi cũng cứu sống được con sao biển này.

Bất kỳ việc gì cũng phải tích lũy từ cái nhỏ mà nên, nếu không, sao có được sự nghiệp lớn mai sau.

“Việc tích thiện cũng như lưu giữ vật dụng, nếu chăm chỉ cất giữ ắt sẽ đầy kho, còn biếng nhác không chịu tích lại thì vơi chứ không đầy” (Nguyên văn “Cần nhi tích chi, tắc mãn; Giải nhi bất tích, tắc bất mãn”)
(Trích Liễu Phàm Tứ Huấn)

[Đó, chỗ này thì xin chia sẻ với các bạn một câu. Có phải là chúng ta đều rất cần có “Đại phước báu lúc lâm chung” không? Rất cần.

Vậy mà, tôi vẫn nói ạ, cái thùng công đức của bạn, cái thùng phước của bạn nếu như mà bạn, đây ạ: “Việc tích thiện cũng như lưu giữ vật dụng, nếu chăm chỉ cất giữ ắt sẽ đầy kho”.

Thế thì cái thùng này của bạn, việc nhỏ bạn cũng tích, việc lớn bạn cũng tích. Vậy thì cái lưu lượng của cái dòng chảy việc tích thiện vào sẽ nhiều, thế còn việc ác thì bạn đoạn, thì cuối cùng cái lưu lượng nước bị rò rỉ ra nó sẽ ít. Vậy thì trong cái thùng của bạn ít nhất là lúc nào cũng có phước.

Còn nếu như bạn không chịu tích trữ, mà bạn lại chỉ có làm ác thôi, tùy thuận theo tập khí của mình, thì cái dòng tích thiện vào nó sẽ rất nhỏ, hoặc là không có. Mà cái dòng chảy ra do cái ác ý thì nhiều cuối cùng cái thùng phước của bạn rỗng không. Bạn lấy đâu ra đại phước báu lúc lâm chung?

Tôi vẫn chia sẻ với các bạn điều này, nhưng đến khi nào mới ngộ ra? Rất gần đây. Tôi vẫn nói với các bạn là: Tôi từ con ruồi, con kiến hay con muỗi khi tôi thấy chết một cái tôi cũng mang ra để chôn bởi vì được cái gì? Vì được là chôn một xác súc vật chết thì mình được một công theo Công Quả Cách.

Nhưng vẫn không cảm nhận được ra. Cho đến rất gần đây thì bắt đầu tôi mới cảm nhận được cái điều như Hòa Thượng gọi là: “Tùy hỷ công đức”, tức là khi người khác làm thiện, có khi mình chỉ cần khen ngợi, tán thán là mình cũng được toàn bộ công đức mà họ đã làm. Mình vô cùng cần tích phước, tích thiện để lúc lâm chung mình có đại phước báu.

Vậy tại sao khi các bạn làm thiện, tôi không tri ân các bạn?

Tôi phải tranh thủ ngay cái lúc này là mình phải tích phước, trước tiên là vì mình đã, là cái kho phước của mình, đây như tích trữ vật dụng, thì là nó sẽ đầy lên dần dần. Thứ hai cũng chính là khuyến tấn, gọi là “Cùng khuyến thiện, cùng lập đức”, thì tại sao mình lại không làm, mình lại bỏ qua những cái cơ hội như thế?

Cho nên hôm qua mặc dù tôi rất là bận, các bạn về, cư sỹ Nhân có nhắn lại cho tôi là: “Chúng em làm xong hết rồi không qua chào cư sỹ Bà được thì chúng em về”. Tôi cũng không có thời gian để tôi xem, nhưng mà lúc cuối bạn thấy không? Lúc 11h đêm là tôi vẫn nhắn để tri ân các bạn.

Thế đây là việc tích thiện cũng như lưu trữ vật dụng. Khi nào thì bạn nhận ra được điều đấy? Khi bạn nhận ra được điều đấy tức là bạn hàng ngày bạn đều có một tí của nải tích vào cái kho này của mình.

Còn nếu bạn không nhận ra được thì cứ hàng ngày, hàng ngày những việc thiện nhỏ đấy bạn không tích. Không chăm chỉ cất giữ ở đấy thì kho của bạn lúc nào cũng vơi. Cho nên bạn phải nhớ từng việc nhỏ tí như thế.

Ngay cả đối với những người trong gia đình cũng thế thôi.

Bây giờ lại nói đến cái việc là “Đừng tưởng việc ác nhỏ nên cứ làm”.

Thầy Thái vừa nói đấy ạ, từ những cái hành vi mình cư xử, rồi là mình ngồi mình gác chân mình xem tivi, rồi mình thế này thế khác. Bởi vì *Đệ Tử Quy* có dạy bạn là gì? “Đi thông thả, đứng ngay thẳng; Chào cúi sâu, lạy cung kính”. Gì nữa ạ? “Chớ dẫm đạp, lên bậc cửa” “Chớ ngồi dang, không rung đùi”.

Bởi vì tất cả những cái đấy Thầy Thái bảo đây những cái hành vi này không phải dạy bạn là dạy không, mà đây chính những cái hành vi này là đi theo đúng pháp tắc *Đại tự nhiên*.

Cho nên mới nói là gì ạ? Đứng như tùng. Tại sao cây tùng nó vững thế? Vì nó đứng thẳng như thế này. Ngồi thì sao ạ? Như chuông. Đây toàn là những cái thế theo pháp tắc *Đại tự nhiên*. Ngồi rất là vững. Gì nữa ạ? Nằm như cung. Và đi? Đi thì như gió. Bạn làm theo tất cả những cái pháp tắc *Đại tự nhiên* đấy thì thân thể bạn khỏe mạnh.

Còn thầy Thái bảo bạn lại thích là ngồi trên salon, rồi là ngửa nghiêng vẹo thế này, thì thầy Thái bảo thế này thì chẳng bao lâu bạn sẽ bị vôi hóa cột sống ngay, và đồng thời bạn sẽ bị thoát vị đĩa đệm ngay. Bởi vì tất cả những cái hành vi này bạn đều không thực hiện theo đúng cái quy tắc của pháp tắc *Đại tự nhiên*.

Thế thì bạn tùy tiện từ hành vi của bạn, cho đến một lời nói với người, cho đến một ý nghĩ với người. Ý nghĩ từ những ý nghĩ khó chịu, từ những ý nghĩ tích lỗi của người trong tâm, rồi nó bật ra thành lời nói, rồi nó bật ra thành hành vi bất kính.

Ngồi trước mặt cha mẹ giờ hét cả hai chân lên như thế này, xong gác lên bên trên thế này. Xong cha mẹ hỏi, quay sang:

- Cái gì ạ?

Thế là hàng ngày những cái việc ác nhỏ ấy bạn cứ làm, thì nó y như là cái mưa bụi í, thì nó dần dần nó sẽ làm bạn thấm ướt và cuối cùng thì bạn không thể nào thành tựu được đạo quả.

Cho nên “Đừng tưởng việc ác nhỏ nên cứ làm”, mà “Đừng cho là việc thiện nhỏ mà không làm”.

Không biết là Hôm nay tôi chia sẻ thế tôi rất mong là các bạn ngộ ra, bởi vì tôi mất bao lâu tôi mới ngộ được điều này.

Thế là khi mà cái tâm này của mình cứ thường xuyên tích từ những cái nhỏ đấy. Thực ra đến khi bạn làm bạn quen đi rồi thì bạn sẽ không nghĩ là những cái hành động ấy của bạn là tích thiện đâu. Bạn cứ làm như một cái thói quen. Đây là “Từ hành vi chuyển sang thành thói quen” này, xong “Từ thói quen chuyển sang thành thành ý”; “Từ thành ý chuyển sang khí chất”. Bạn thành công.

Cho nên cứ chờ những cái công việc thật to lớn để làm nhưng mà cứ thường xuyên bị nước chảy rò rỉ, rò rỉ như thế, thì cuối cùng cái kho phước của bạn hết sạch cho mà xem.]

“Cả đời làm thiện, thiện còn chưa đủ; một ngày làm ác, ác đã thừa rồi”. (Nguyên văn: “Chung thân vi thiện, thiện dư bất túc. Nhất nhật hành ác, ác tự hữu dư”).

[Tiếp tục, đến]

Chánh văn

4-3&4.4 - “Vật tuy tiểu, vật tư tàng; Cầu tư tàng, thân tâm thương” (Vật tuy nhỏ, chớ cất riêng; Tự cất riêng, cha mẹ buồn)

[Mục này có 5 ý, bạn để ý bạn sẽ thấy cấp độ tăng dần, lúc đầu là từ người thân, sau đấy là tỏa ra đến người sơ. Đây ạ, các bạn nghe nhé:

1. Tài vật trong gia đình không được cất giấu riêng (đây là đối với người thân)
2. Tài vật của người dù nhỏ cũng không được lấy (đây là đối với người ngoài)

Bạn làm được 2 điều này là bạn đã thực hiện được ngũ giới – “không trộm cắp”

3. Tài vật của mình phải biết để người cùng hưởng

Đến đây, không những là bạn đã không lấy của người, mà bạn còn xả bỏ của mình nữa. Nâng cấp lên rồi đấy ạ, bạn đã tu Bồ Tát đạo, lục độ thì pháp thứ nhất là bố thí. Tiếp tục:

4. Tài vật người cho tặng mình cũng không tham

5. Tài vật công cộng không được lấy dùng riêng

Chúng ta sẽ bắt đầu. Mục 1 là:]

1. Tài vật trong gia đình không được cất giấu riêng.

Mục này là tôi thêm vào, không có trong bài giảng của Tiến sĩ Thái. Xin chia sẻ thêm với các bạn hai câu chuyện:

- Câu chuyện thứ nhất là biểu pháp xấu cần phải tránh.

- Câu chuyện thứ hai là tám gương cần noi theo.

Mời các bạn nghe.]

Chuyện thứ nhất:

Đời nhà Đường trong khoảng niên hiệu Trinh Quán, Quán trưởng Xứ Ngụy Vương Phủ ở Kinh Triệu là Vi Khánh Trị có một đứa con gái mất sớm. Cả hai vợ chồng đều hết sức đau đớn và thương tiếc.

Sau đó 2 năm, Vi Khánh Trị có dịp đãi khách, mua về một con dê dê chuẩn bị giết thịt. Đêm đó, người vợ của Khánh Trị nằm mộng thấy con gái hiện về mặc quần xanh áo trắng, trên đầu dắt đôi trâm ngọc, khóc và nói với mẹ rằng:

- Khi con còn sống, thường lấy tiền của cha mẹ mà tiêu dùng, mà không hỏi xin, nay phải đọa làm thân dê để trả nợ. Sáng ngày mai con sẽ bị giết. Con dê xanh đầu trắng chính là con đó, xin mẹ thương mà cứu vớt.

[Cái số tiền lấy là để dùng mua hộp phấn sáp, không đáng bao nhiêu cả mà cứ nghĩ là cha mẹ mình nhiều tiền mình lấy có một tí đáng cái gì.]

Người mẹ thức giấc, kinh hãi, lập tức đích thân đi xem, thấy con dê sắp bị giết quả nhiên là nửa thân màu xanh, đầu trắng. Lại có hai chòm lông trắng trên đầu phẳng phất giống đôi trâm ngọc. Bà lập tức bảo gia nhân dừng lại không được giết.

Lát sau thì Vi Khánh Trị đến, thấy khách đã tới nơi mà việc nấu nướng còn chưa xong thì giận lắm, quát nạt nhà bếp, nhà bếp sợ tội lập tức phải giết dê. Đến khi dọn lên, khách mời không ai dám đụng đĩa.

Khánh Trị thấy lạ gặng hỏi, quan khách đều đáp rằng:

- Trong lúc giết dê, chúng tôi từ xa đều nhìn thấy đó là một đứa bé gái.

Đến khi Khánh Trị hỏi lại người vợ mới biết rõ sự việc. Trong lòng đau đớn muôn phần, không bao lâu sau phát bệnh mà chết. **(Trích: An Sĩ Toàn Thư - Giết dê hóa giết con gái)**

[Nếu như cái vị con gái này mà xin:

- Cái này con cần phải mua, cái này cha mẹ cho con.

Mà lại nhà làm quan to thế thì chắc là cũng cho thôi chứ. Thế nhưng đây là cái hành động tưởng là nhỏ, cho nên tùy tiện làm. “Vật tuy nhỏ, chứ cất riêng, tự cất riêng, cha mẹ buồn”. Buồn không? Cuối cùng thì đau lòng quá, rồi là sau phát bệnh mà chết.]

Câu chuyện thứ hai:

Cố Hùng là người rất hiếu thuận, ông là con trưởng trong nhà, còn có 2 người em hầy còn nhỏ dại. Người cha thì rất mực thương yêu các con. Nhưng cảnh nhà không được dư dả nên lúc nào cũng thiếu trước hụt sau.

Cố Hùng đi dạy học ở xa, nhận được tiền lương chỉ giữ lại vừa đủ tiêu các vật chủ yếu cần thiết, còn bao nhiêu thì gửi về cho cha để lo cho gia đình, nuôi dưỡng các em.

Mùa xuân năm Canh Tý, Cố Hùng nhận lời mời đến nhà bà Họ Trương làm gia sư. Ngày mới đến dạy, bà Trương biết Cố Hùng là con nhà nghèo, việc chi tiêu cá nhân thường eo hẹp, liền trả đủ tiền lương trọn một năm, đồng thời bảo ông:

- Số tiền hôm nay tôi đưa cho Thầy, chắc chắn cha Thầy không biết đến. Ở đây có người vừa rao bán một ruộng lúa non, vậy Thầy hãy dùng số tiền này mà mua, đến mùa thu hoạch có thể kiếm được một số lời cũng khá khá. Như vậy thì tiền lương Thầy gửi về nhà thì vẫn đủ, mà còn thêm cả một số tiền lẻ để chi dùng.

Cố Hùng hết lời cảm ơn ý tốt của bà Trương, song ông nghiêm nghị đáp:

- Tôi không thể làm như thế, cha tôi vẫn còn đó, dù việc lớn hay việc nhỏ đều phải do ý cha tôi quyết định. Tôi nay tuy đã lớn khôn ra ngoài kiếm sống, nhưng vẫn không dám vượt quyền cha. Tiền kiếm được xin trọn gửi về nhà tùy ý cha tôi định liệu. Cho dù làm theo lời bà có kiếm được thêm tiền nhưng giấu diếm cha tôi là chuyện tôi không thể làm.

Thế là sau khi nhận đủ tiền lương cả năm, Cố Hùng liền gửi trọn hết về cho cha.

Do Cố Hùng tự mình nêu gương hiếu thuận, nên con cái ông về sau đều có phẩm hạnh rất tốt. Con trai ông là Tế Minh thi đậu tiến sĩ từ khi còn trẻ, làm quan đến chức Hàn Lâm Học Sĩ. **(Trích trong: Đức Dục Cổ giám - Con hiếu không dối cha)**

[Đấy ạ, có hiếu với cha mẹ thì có phúc. Tài vật trong gia đình cũng không có được cất giấu riêng. Và đặc biệt lại có hiếu là biết là cha mình là còn đang nắm toàn bộ cái việc chi tiêu trong gia đình, các em còn nhỏ, vậy con cứ việc đưa cho cha mẹ, cha mẹ muốn tiêu gì cha mẹ tiêu. Bắt đầu từ trong gia đình ra.]

2. Tài vật của người thì dù nhỏ cũng không được lấy.

[Mục này có 2 nội dung:

Thứ nhất: Khi trẻ phạm sai lầm là cơ hội để giáo dục trẻ

Thứ hai: Trưởng dưỡng tâm liêm khiết cho trẻ

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Khi trẻ em chúng chưa phán đoán được đúng sai, có khi thuận tay lấy cắp đồ vật, có khi chúng cảm thấy rất là vui.

Làm cha mẹ dạy dỗ con cái, đích thực phải rất dụng tâm, vì con cái khi làm một hành vi không tốt, lập tức biểu hiện ở đâu? Trên mặt, chúng sẽ chột dạ.

[Có một cô giúp việc, cô này có tính ăn cắp vặt. Có một lần tôi hỏi thử cô ý, tôi bảo là:

- Cô để ví ở đây, có phải con lấy không, mà trong ví không còn tiền?

Thực ra còn bao nhiêu tôi có biết đâu. Tôi nhìn thoáng cái ánh mắt của cô ý là cái ánh mắt gian, mặc dù cô ý chối là không lấy, nhưng tôi nhìn thoáng cái ánh mắt gian là tôi biết rồi. Sau đấy thì bắt đầu tôi để ý.

Cho nên ở đây, Thầy Thái nói làm sao ạ? Bởi vì có khi chúng tùy tiện thôi, chúng thích chúng cầm lên cái chúng chơi. Như hôm trước Chu Bông đi nhà trẻ về cầm một cái đĩa đồ chơi nhà trẻ mang về. Tôi cũng không biết, tôi không để ý, xong khi Chu Bi - con chị phát hiện ra, bảo:

- Đây là cái đĩa này của nhà trẻ.

Tôi dứt khoát tôi bảo:

- Ngày hôm sau con đưa em sang, cầm cái đĩa này sang, bảo em trả lại cho cô và xin lỗi cô.

Còn nếu không bạn tùy tiện như thế, bạn bảo: “Úi giời, cái nhỏ này đáng cái gì”, thì về sau con bạn nó sẽ trở thành thói quen đấy.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một bà mẹ đã phát giác, hôm nay con mình trở về sắc mặt có khác. Bà liền mở túi sắc, kết quả phát hiện trong đó có mấy trái táo. “Kỳ lạ, sao lại có mấy trái táo?” Bà lập tức hỏi con mình. Đương nhiên đứa bé có thể trong một lúc không phản ứng kịp rất lo lắng nên lắp ba lắp bắp.

Sau cùng cũng khai, cùng mấy người bạn học đi qua tiệm trái cây, thuận tay nên lấy.

[Các bạn không được coi thường những việc này. Vì tôi nhìn thấy ở nhà tôi là thế. Cho nên cư sĩ Hằng phải lưu ý, khi Chu Bông hoặc Chu Bi cầm một cái gì khác lạ về lập tức phải hỏi ngay. Không phải mình mua là mình biết chứ. Phải hỏi ngay, và nếu như đầy đủ có nhỏ bằng cái thìa nhựa bé như thế này, cái đĩa nhựa cũng phải mang sang. Ngày hôm sau xin lỗi cô ngay, tuyệt không được cầm về.]

Lại nói đến chuyện là qua tiệm trái cây rồi thuận tay lấy.]

Thật ra chúng không nhất định muốn ăn, mà là vì vài người bạn học như tổ ong, không khí đó khiến nó cảm thấy thích thú.

Người mẹ này không nói lời nào, lập tức dẫn con mình đến tiệm trái cây. Khi đến, trước là cúi đầu trước chủ tiệm, sau đó xin lỗi họ. Chủ tiệm vẫn đang bận, cũng không biết việc gì xảy ra. Bà liền nói với chủ tiệm:

- Con trai tôi lấy của vị mấy trái táo.

Ông chủ này cũng còn cảm thấy không sao. Bà mẹ liền lấy tiền trả cho ông, sau đó yêu cầu con trai xin lỗi ông chủ.

Khi lần đầu chúng phạm sai lầm, quý vị lập tức ngăn chặn, chúng sẽ ghi nhớ suốt đời, không bao giờ dám tái phạm. Khi chúng nhìn thấy mẹ mình phải cúi đầu chuộc tội trước người khác, thật ra trong lòng đứa trẻ sẽ thế nào? Sẽ cảm thấy rất xấu hổ. Nên thân giáo của người mẹ làm thức dậy lòng hổ thẹn và nhục nhã của đứa bé.

[Mong rằng qua cái lần này các bạn không được coi thường những việc này. Chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng ý]

Thứ nhất: Khi trẻ phạm sai lầm là cơ hội để giáo dục trẻ.

[Mục này lại có 2 ý nhỏ:

- Một là: Không lấy của người dù vật rất nhỏ
- Hai là: Không cất giấu, lấy đồ của người để dùng, dù là vật nhỏ

Chúng ta bắt đầu học ý thứ nhất:]

Một là: Không lấy của người dù là vật rất nhỏ

Bọn trẻ không thể không phạm sai lầm, nhưng chỉ cần chúng phạm sai, chúng ta có thể đúng lúc đó hướng dẫn chúng, thì trái lại đều là cơ hội để giáo dục rất tốt.

[Lần trước kể với các bạn là tôi đọc xong cái này tôi cảm thấy như là một cái phát minh mới lạ. Là bởi vì chúng ta cứ quen cái cách là khi trẻ phạm tội là chúng ta mắng, chúng ta đánh đòn, chúng ta phạt. Mà chúng ta không hề thấy đây thực sự là một cái cơ hội tốt để chúng ta dạy chúng.

Hôm nay nó chỉ là một cái đĩa, một quả táo, nhưng nếu chúng ta dạy chúng thì về sau chúng không bao giờ phạm nữa. Thì như thế là cuộc đời chúng sẽ không bị xảy ra những cái việc về sau ăn trộm, ăn cắp của người, rồi dẫn đến những cái hành vi lớn hơn, và dẫn đến có thể là vào tù ra tội, rồi mất mạng. Thì bạn phải thấy đây là cơ hội quá tốt để giáo dục trẻ.

Còn nếu như bạn đánh mắng chúng, lần sau nó sẽ cố gắng làm sao đây để bịt mắt cha mẹ thì nó cứ thế nó làm. Hôm nay là cái kim, thì ngày mai sẽ đến cái to hơn, bạn không còn cơ hội dạy nữa, lúc xảy ra các cái việc lớn là bạn mất con, và cuối cùng cuộc đời bạn là ngày tàn.

Cho nên là khi trẻ phạm sai lầm, trong lòng phải tự lẩm bẩm: “May quá hôm nay nó phạm cái này mình mới có cơ hội để mình dạy, thì ngày hôm sau chắc nó không phạm nữa”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một bà mẹ khác dẫn con đi dạo nhà sách. Sau khi đi dạo, vì rất nhiều cuốn sổ đều có một chiếc chìa khóa nhỏ, đứa bé liền cầm chiếc chìa khóa nhỏ này. Khi hai mẹ con đã đi ra ngoài, bà mẹ liền phát hiện đứa trẻ đã lấy của người ta cái chìa khóa. Bà liền cầm trở lại, trả cô thu ngân. Cô thu ngân nói:

- Cái này trả lại cũng không biết để ở đâu, thôi tôi tặng cho quý vị đây.

Lúc đó bà mẹ cũng không lưu tâm nên cầm về nhà. Sau đó đứa con đi học, bà ta đột nhiên phát hiện được, con mình thường thuận tay lấy một vài đồ vật của bạn học mang về nhà.

[Đến khi lấy trộm cái chìa khóa nhỏ tí, thế thôi cô ấy bảo: “Bây giờ chả biết để vào đâu, thôi tặng”. Thế là bà í cũng coi như là cũng nhất trí luôn, vì coi như cho là cái việc nhỏ không đáng gì, thế là nhận luôn. Thế thì về sau bà phát hiện ra là con bà cứ thường thuận tay để lấy các đồ của bạn về.]

Khi con còn chưa phán đoán được đúng sai. Cho nên khi chúng ta làm một động tác sai lầm, nếu quý vị không sửa nó, có thể về sau chúng sẽ trở thành thói quen.

Cho nên làm cha mẹ khi con trước năm sáu tuổi nên bỏ nhiều công sức, cẩn thận hướng dẫn trẻ, thì tin rằng những chuyện tốt xấu, đúng sai, được cảm rễ rất vững chắc.

1- Không lấy của người dù vật rất nhỏ

Các bà mẹ thời xưa đều ghi nhớ, giáo huấn con cái phải:

“Nhất qua, nhất quả, chi bất tham”, dù chỉ là một quả cây cũng không được tham.

“Bất ty bất hào chi bất cầu”, tuyệt đối không được để con mình tập thành hành vi tham lợi dù là rất nhỏ.

Tục ngữ nói: “Lúc nhỏ thì ăn cắp cây kim, lớn lên thì có thể ăn cắp vàng”.

2- Không cất giấu, lấy đồ của người để dùng dù là vật rất nhỏ

[Bạn thấy cái mức độ là bắt đầu đã giảm xuống không? Thứ nhất là tài vật của người, không được lấy dù là vật rất nhỏ.

Bây giờ đến cái thứ hai là không cất giấu, lấy đồ của người để dùng dù vật nhỏ.

Tôi không định lấy, nhưng đây là cái con dao của anh chẳng hạn, thì tôi dùng, chẳng qua tôi chỉ mượn tôi dùng thôi. Nhưng mà tôi không hỏi, thì trong Đệ Tử Quy phần sau gọi là gì ạ? “Dùng đồ người, phải hỏi trước; Nếu không hỏi, thành trộm cắp”.

Đây cũng thế ạ.]

Dạy dỗ con cái vật tuy nhỏ cũng đừng cất giấu, không nên lấy đồ dùng của người khác, như vậy lâu ngày sẽ ảnh hưởng rất sâu xa.

[Có thể lúc đầu nó không hề nghĩ là nó lấy. Nó chỉ nghĩ là cái việc này nhỏ, cái vật này nhỏ, thỉnh thoảng mình hay dùng thì thôi mượn cái để dùng thôi.]

Còn nếu bạn không dạy thì tập tánh của chúng ta là tham, nên chúng tham là chuyện đương nhiên. Đến sau cùng, rất có thể thứ mà chúng muốn, chúng sẽ không từ thủ đoạn để trộm cướp.

[Một đấng: Khi trẻ phạm sai lầm thì phải thấy đây là cơ hội để giáo dục.]

Có hai cái trường hợp là có thể là giáo dục là gì?

- Thứ nhất là: Khi nó lấy vật của người dù rất nhỏ ta cũng phải giáo dục ngay.

- Thứ hai: Không phải nó định ăn trộm, nó chỉ là coi như là lấy đồ người để nó dùng thôi, nó cất giấu riêng thôi, cũng phải dạy ngay.]

Thứ hai: *Trưởng dưỡng tâm liêm khiết cho trẻ.*

[Mục này có 3 ý nhỏ:

- Một là: “Hiếu” là căn bản của làm người*
- Hai là: “Liêm” là căn bản của làm việc*
- Ba là: “Liêm” là căn bản của sự ổn định chính trị quốc gia*

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Nên tập cho con thói quen không tham, về sau chúng sẽ nuôi dưỡng thành tâm liêm khiết. Liêm khiết vô cùng quan trọng, thời xưa nói “Giữ hiếu liêm” là vậy.

Một là: “Hiếu” là căn bản của làm người

Chúng ta xem “Hiếu - đức chi bản”.

Hai là: “Liêm” là căn bản của làm việc

[Các cái tội khác có thể tha được, hoặc có thể còn tìm cách dạy. Lười, thế rồi là không nhẫn nại, thế rồi là thiếu tinh thần trách nhiệm cũng cố gắng dạy. Nhưng riêng cái tật tính ăn cắp, không tha được. Nếu không thì sẵn sàng là rút roi ra, dùng “pháp trị” luôn. Vì nó quen rồi, nó cứ thuận tay là nó lấy, mà từ cái nhỏ thì thành cái to.

Cho nên mới nói là: Căn bản của làm người là “hiếu”, và căn bản của làm việc là “liêm”. Nên bạn giữ được hai cái đây là bạn giữ được cái căn bản của thái độ làm người, làm việc rồi.]

Vì sao phải dùng “hiếu”, “liêm” để đo lường một người?

Vì có thể phục vụ cho quốc gia hay không. Khi có liêm khiết, trong lúc họ làm việc mới không mưu đồ tư lợi cho mình, mới có thể đại công vô tư để làm tốt mọi công việc.

[Còn nếu vừa mới giao việc gì đã tính để mưu đồ lợi cho mình rồi, thì cuối cùng không thể nào. Hồ Chủ Tịch dạy đây gọi “Đại công vô tư”, nhưng chính là “Chí công vô tư”. “Chí” là đến cùng tột, vì mọi người. “Vô tư” là không có nghĩ đến mình.]

Cho nên căn bản làm người và làm việc là chính ở “Hiếu” và “Liêm” vậy.

Ba là: “Liêm” là căn bản của sự ổn định chính trị của quốc gia.

Chính trị của một quốc gia tốt hay không, tốt nhìn từ đâu? Từ liêm khiết hay không. Cho nên “liêm” chính là căn bản của chính trị.

Ngày nay chúng ta thấy, nếu người theo chính trị không liêm khiết thì nhân dân quốc gia này sinh hoạt sẽ rất cực khổ.

[Tham ô, thì đục khoét cho đến gọi, gọi hết sạch không còn gì nữa.]

Hiện nay xã hội có rất nhiều hiện tượng, chúng ta quay đầu thử nhìn lại, căn bản vẫn là vấn đề giáo dục. Vì giáo dục đã lãng quên một thời gian, hiện nay chúng ta oán trách cũng vô dụng.

[Vâng ạ. Cho nên các bạn thấy là đầu trang là gì các bạn có biết không? “Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người”.

Đây ạ.]

Cần phải bắt đầu từ chính mình trước đã, bắt đầu từ mỗi vị phụ huynh, từ mỗi thầy cô giáo, dạy bọn trẻ không tham, trưởng dưỡng lòng liêm khiết cho chúng. Như vậy xã hội của mấy mươi năm sau mới ngày càng tốt đẹp.

Khi mấy mươi năm sau xã hội ngày càng liêm khiết, ngày càng biết hiếu kính cha mẹ và trưởng bối, như vậy tuổi già của chúng ta mới thế nào? Mới có tiền đồ để nói.

Cho nên công sức của các bậc cha mẹ và của thầy cô giáo tuyệt đối sẽ không uổng phí.

[Tất cả bài hôm nay tôi chỉ mong các bạn nhớ được đúng hai điều:

“Đừng cho là việc thiện nhỏ mà không làm”, phải cố gắng tích lũy. Bạn phải ngộ ra được điều đấy.

Thứ hai là: “Đừng tưởng rằng việc ác nhỏ mà cứ làm”.

Đấy ạ, tôi chỉ mong bạn ngộ, trước tiên ngộ được hai cái điều đấy là cho bạn là lợi lạc nhất đấy. Sau đấy thì bạn về bạn tiếp tục bạn học bài, nghe lại bài của thầy Thái, nghe lại bài của tôi, thì lúc đấy bắt đầu bạn sẽ dạy cho được con bạn.]

[Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn.]
